

Asia: VN/28901/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ampumaratojen ympäristöluvanvaraisuuden rajan nostamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotuksen mukaan ampumaradasta, jolla ammutaan muutoin kuin lyijyhaulillisilla haulikoilla alle 50 000 laukausta vuodessa tulisi tehdä ympäristönsuojelulain 10 a luvun mukainen ilmoitus, eikä näihin ampumaratoihin tarvittaisi ympäristölupaa. Tällä hetkellä ampumaradasta, jolla ammutaan muutoin kuin haulikoilla alle 10 000 laukausta vuodessa, tulee tehdä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus.

Korkein hallinto-oikeus toteaa lausuntonaan seuraavan:

Uusien ampumaratojen toiminnasta aiheutuu niiden lähiympäristössä kokonaan uutta meluhaittaa. Ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaan ilmoituksenvarainen toiminta saattaa edellyttää ympäristölupaa muun muassa sen vuoksi, että siitä aiheutuu eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, kuten meluhaittaa. Jos ilmoitusmenettelyssä hyväksytty ampumarata aiheuttaa lähialueella erityisen häiritsevää melua, radan perustaminen edellyttää mainitulla perusteella ympäristölupaa.

Jos ehdotus hyväksyttäisiin tässä muodossa, olisi odotettavissa, että ilmoituksesta tapahtuvan kuulemisen yhteydessä radan lähialueella asuvat edellyttävät asian käsittelyä lupamenettelyssä. Tämä puolestaan johtaa asian käsittelyn pitkittymiseen verrattuna siihen, että lupaa olisi haettu suoraan. Luvan tarve voisi tulla esille myös muutoksenhakutuomioistuimessa, mikä puolestaan saattaisi merkittävästi viivästyttää toiminnan aloittamista.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, ettei esitys ole tässä muodossa toteutettavissa. Se on ympäristönsuojelulain systematiikan kannalta ongelmallinen, eikä esitys näyttäisi edistävän hallitusohjelman tavoitteita nopeuttaa ampumaratojen viranomaiskäsittelyä.

Korkein hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että esityksen vaikutusarviot ovat puutteellisia. Esitykseen ei sisälly riittäviä arvioita siitä, millä tavoin lain muutos nopeuttaa uusien ampumaratojen perustamista, kun yleisesti tiedetään, että kuntien ympäristölupaviranomaisten käsittelyajat ovat melko lähellä ilmoitusmenettelyn käsittelyaikoja. Esityksessä ei ole perusteluja sille, miksi luvanvaraisuuden ja ilmoituksenvaraisuuden raja on 50 000 laukausta vuodessa. Esitykseen ei sisälly selvitystä siitä, että juuri tämän kokoisiin ampumaratoihin on erityinen tarve ja että ilmoitusmenettelyllä voitaisiin nopeuttaa näiden ratojen käyttöönottoa. Myös arvio siitä, millaisia ympäristövaikutuksia esityksellä ylipäättään on, on puutteellinen. Ampumaratojen aiheuttamat keskeiset haitalliset ympäristövaikutukset ovat melu sekä maaperän ja pohjaveden pilaantuminen. Ampumaradan suunnittelu edellyttää näiden haittavaikutusten hallitsemiseksi erityistä asiantuntemusta ja myös erillisiä selvityksiä, jotka ovat usein suhteellisen kalliita.

Ympäristönsuojelulain 10 a luvun ilmoitusmenettelyllä on tähän mennessä pyritty keventämään lupamenettelyä sellaisten toimintojen osalta, joiden ympäristövaikutukset ovat suhteellisen vaatimattomia tai tavanomaisia. Esimerkiksi voimassa olevan lain raja ampumaradalle on 10 000 laukausta, mikä kuvaa tyypillisesti rataa, jolla suoritetaan lähinnä metsästäjän tutkinto ja kohdistetaan metsästysaseita. Tällaisen radan toiminta ei edellytä suuria rakenteita tai meluntorjuntatoimia, kun aktiivisia käyttöpäiviä on lähinnä joinakin viikonloppuina vuodessa. Sitä vastoin 50 000 laukausta vuodessa kuvaa jo jonkinlaista aktiivista rataa, jolloin radan häiritsevyyttä arvioitaessa tulisi ottaa huomioon erityisesti ampuma-aikojen ajoittuminen eri vuodenaikoihin, viikonpäiviin ja kellonaikoihin.

Ilmoituksenvaraisten toimintojen ympäristösääntelyn ennakoitavuutta voidaan parantaa yleisnormeilla. Esimerkiksi ilmoituksenvaraisten eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista on annettu yleiset vaatimukset valtioneuvoston asetuksessa 138/2019, jonka mukaan on asetettu muun muassa etäisyysvaatimus lähimpiin asuinrakennuksiin. Tällaista yleistä asetusta ei ole ampumaradoista, eikä sellaista ilmeisesti olla valmistelemassa.

Lausunnon ovat valmistelleet oikeusneuvos Mika Seppälä ja esittelijäneuvos Päivi Korkeakoski, ja sitä ovat kommentoineet korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnon jäsenet.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Jenny Rebold

Tukiainen Elina
Korkein hallinto-oikeus